

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wydanym w sprawie II C 138/19 w dniu 26 lutego 2019 r. oddalił powództwo (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. przeciwko H. S., o wydanie rzeczy ruchomej.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w T. jest przedsiębiorstwem energetycznym, którego podstawową działalnością jest dystrybucja paliw gazowych za pomocą gazowej sieci dystrybucyjnej, w celu dostarczenia jej odbiorcom. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych jest odpowiedzialne m.in. za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym, bieżące i długotrwałe bezpieczeństwo funkcjonowania systemu, eksploatację, konserwację i remonty. Nadto dystrybutor paliw gazowych jest obowiązany do zawarcia ze sprzedawcą paliw umowy o świadczenie usług dystrybucji paliw gazowych w celu dostarczenia tych paliw odbiorcy w gospodarstwie domowym.

W dniu 30 lipca 2014 r. powódka zawarła z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług dystrybucji paliwa gazowego. Dystrybutor paliw zgodnie z pkt II 1.3 ogólnych warunków umowy kompleksowej (załącznika do umowy kompleksowej między sprzedawcą paliw a odbiorcą), jako operator systemu jest właścicielem układu pomiarowego.

W dniu 25 kwietnia 2017 r. strona powodowa wezwała H. S. do dobrowolnego wydania gazomierza typ (...) nr (...) będącego własnością (...) sp. z o.o. w dniu roboczym 11 maja 2017 r. pomiędzy godz. 7.00 – 20.00.

Sąd I instancji oceniając stan faktyczny, wskazał, że jego ustalenia dokonał na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, uznając, że nie budzą one wątpliwości, co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z treścią art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Uznanie za prawdziwe twierdzeń podniesionych przez powoda nie zwalnia jednak Sądu od oceny zasadności żądania opartego na tych twierdzeniach. Sąd rozpoznający sprawę w warunkach zaoczności ma obowiązek rozważyć, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądania (wyr. SN z 31.3.1999 r., I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999, Nr 9, poz. 30; wyr. SN z 15.3.1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996, Nr 7–8, poz. 108; wyr. SN z 15.9.1967 r., III CRN 175/67, OSNC PiUS 1968, Nr 8, poz. 142). W przypadku negatywnych ustaleń w tym zakresie sąd powinien wydać wyrok zaoczny oddalający powództwo.

Zgłoszone w sprawie roszczenie strona powodowa oparła na treści art. 222 § 1 k.c., zgodnie z którym właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Roszczenie windykacyjne służy właścicielowi przeciwko osobie, która rzeczą faktycznie włada, a jego uwzględnienie uzależnione jest od wykazania przez powoda statusu właściciela (współwłaściciela), faktu, że nie włada on (sam lub przez inną osobę) swoją rzeczą oraz faktu, że rzeczą faktycznie włada pozwany, który jest do tego nieuprawniony. Roszczenie windykacyjne przysługuje zatem nieposiadającemu właścicielowi przeciwko posiadającemu niewłaścicielowi. W wytoczonej na podstawie art. 222 § 1 k.c. sprawie o wydanie ruchomości powódka powinna udowodnić, że jest jej właścicielem, a prawo to narusza pozwany, któremu przeciwko właścicielowi nie przysługuje żaden skuteczny tytuł do władania ruchomością.

W niniejszej sprawie powódka wykazała, iż jest właścicielem przedmiotowego gazomierza, jako operator systemu dystrybucyjnego. Natomiast nie udowodniła w wystarczającym zakresie, iż władającej przedmiotową rzeczą pozwanej nie przysługuje skuteczny tytuł do tegoż władztwa.

Zgodnie z przepisem art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść powołanego przepisu stwierdzić należy, iż do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych powód wywodzi swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczających to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie. Zasada ta znajduje również swoje odzwierciedlenie w art. 232 k.p.c. stanowiącym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem w niniejszej sprawie na (...) Spółce (...) spoczywał ciężar wykazania, iż pozwana H. S. wobec utraty tytułu do władania urządzeniem pomiarowym, jakim jest gazomierz, ma obowiązek jego zwrotu.

Zgodnie z treścią punktu III 1.3 załączonych przez stronę powodową ogólnych warunków umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego, odbiorca zobowiązany jest do umożliwienia zdemontowania i wydania układu pomiarowego upoważnionym przedstawicielom operatora, w przypadku wstrzymania dostarczania paliwa gazowego oraz wygaśnięcia lub rozwiązania z jakiegokolwiek przyczyny umowy kompleksowej. W niniejszym postępowaniu strona powodowa przedstawiła dokumenty potwierdzające jedynie, iż pozwana została wezwana przez powoda do zwrotu gazomierza oraz załączono oświadczenie złożone powodowi przez podmiot trzeci (sprzedawcę paliw) z którego treści wynika, iż umowa między tym podmiotem a pozwaną została rozwiązana. Do akt sprawy nie zostały złożone dokumenty potwierdzające, iż rzeczywiście doszło do wypowiedzenia umowy między pozwaną, a sprzedawcą paliw, nie można zatem ocenić czy rozwiązanie umowy nastąpiło skutecznie, w sposób i w terminie wynikającym z postanowień umowy i zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach ustawy o prawie energetycznym, w konsekwencji powód nie wykazał iż pozwana utraciła tytuł do władania gazomierzem i jest zobowiązana do umożliwienia zdemontowania i wydania układu pomiarowego powodowi.

Mając powyższe na względzie, roszczenie strony powodowej, jako nieudowodnione w wystarczającym zakresie podlegało oddaleniu w trybie wyroku zaocznego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżający wydane rozstrzygnięcie w całości. Skarżący wydanemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 222 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie nie zachodzą okoliczności stanowiące podstawę do wydania gazomierza jego właścicielowi, a w szczególności, że pozwanej nadal przysługuje tytuł do władania gazomierzem;
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., poprzez brak wszechstronnej oceny zebranych w sprawie dowodów, a w szczególności przedłożonych przez powódkę dokumentów, z których wynika, iż sprzedawca gazu oświadczył o rozwiązaniu z pozwaną umowy kompleksowej na dostawę paliwa gazowego i zawiadomił o powyższym powódkę, jako dystrybutora gazu, co jest normalnym postępowaniem wynikającym z zasad wymiany informacji pomiędzy sprzedawcą, a dystrybutorem gazu,
3. naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., poprzez odmowę uznania oświadczenia sprzedawcy gazu za dowód na okoliczność rozwiązania przez niego umowy kompleksowej na dostawę paliwa gazowego, podczas gdy podchodzi ono od sprzedawcy, a więc podmiotu, który był stroną zawartej z pozwaną umowy kompleksowej oraz dokonał jej wypowiedzenia i spełnia wymogi dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 k.p.c..

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez nakazanie pozwanej, aby wydała gazomierz znajdujący się w budynku przy ul. (...), (...)-(...) Ł. o nr (...), stanowiący własność powódki, zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, a ponadto o zobowiązanie (...) Sp. z o.o. (...) Oddział Sprzedaży do przedłożenia treści wypowiedzenia umowy kompleksowej na dostawę paliwa gazowego

do lokalu przy ul. (...) w Ł. oraz zwrotnego potwierdzenia odbioru tego wypowiedzenia lub ewentualnie wyjaśnienia kwestii związanych z jego doręczeniem. Skarżący wskazał, że potrzeba powołania tego dowodu powstała, w związku z wnioskowaniem Sądu niemającym oparcia w przepisach związanych z wymianą informacji pomiędzy podmiotami występującymi w obrocie paliwem gazowym oraz pomijającym, że umowa zawierana jest z podmiotem innymi aniżeli powódka, co z kolei powoduje, że strona powodowa nie posiada dokumentacji z nią związanej.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Podniesione przez apelującego zarzuty błędnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie – naruszenia art. 233 k.p.c. oraz art. 245 k.p.c. nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela w pełni ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne.

Na wstępie należy wskazać, że jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd II instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

Takiego działania skarżącego zabrakło w rozpoznawanej sprawie, bowiem powód niezasadnie podniósł zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy opierając się na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach, uznał, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny i ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. W szczególności należy wskazać, że zasadniczą przyczyną oddalenia powództwa była okoliczność, że strona powodowa nie udowodniła, że dokonała skutecznego wypowiedzenia umowy między pozwaną, a sprzedawcą paliw. Bez wykazania powyższej okoliczności nie sposób stwierdzić, czy pozwana utraciła tytuł do władania gazomierzem, a więc czy była zobowiązana do wydania powódce gazomierza. Strona skarżąca argumentowała, że

wnioskowanie Sądu Rejonowego nie znajduje oparcia w przepisach związanych z wymianą informacji pomiędzy podmiotami występującymi w obrocie paliwem gazowym oraz pomija, że umowa zawierana jest z podmiotem innymi aniżeli powódka, co z kolei powoduje, że strona powodowa nie posiada dokumentacji z nią związanej. Z powyższym twierdzeniem w żadnym wypadku nie można się zgodzić, jeśli występuje dualizm podmiotów, gdzie pierwszy z nich jest odpowiedzialny za dystrybucję paliwa, a drugi za sprzedaż paliw, to ich obowiązkiem jest takie zarządzenia bazą klientów oraz dokumentacją związaną z obsługą zawartych z konsumentami umów, aby w przypadku wytoczenia powództwa cywilnego, być w stanie udowodnić zasadność dochodzonego roszczenia. Strona powodowa, jako właściciel układu pomiarowego, nie może skutecznie dochodzić od pozwanej zwrotu gazomierza, z uwagi na okoliczność bycia właścicielem układu pomiarowego, jeżeli nie wykaże, że umowa kompleksowa, jaką pozwana miała zawartą ze sprzedawcą paliw wygasła, a tym pozwana jest zobowiązana do umożliwienia zdemontowania i wydania układu pomiarowego stronie powodowej. Apelujący argumentował we wniesionej apelacji, że przedłożył zarówno oświadczenie sprzedawcy paliw – (...) Sp. z o.o. o rozwiązaniu umowy z pozwaną z dniem 27 marca 2017 r.. Jednakże tego typu jednostronne oświadczenie podmiotu trzeciego nie stanowi żadnego dowodu na okoliczność, czy w ogóle, a jeśli tak to kiedy pozwana pismo zawierające wypowiedzenie umowy otrzymała od sprzedawcy paliw.

Należy wskazać, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (co wyraźnie podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, publ. OSNC 1997/6-7/76). Sąd nie jest także odpowiedzialny za wynik procesu (wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, Nr 20, poz. 662), jak również nie jest jego rzeczą zarządzanie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, sąd nie jest też zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji szczególnych, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna. Z zasady nie dotyczy to więc przedsiębiorcy, którego profesjonalizm powinien obejmować także sferę funkcjonowania w obrocie prawnym. Powoda, jako profesjonalisty, powinien cechować wyższy standard staranności jego fachowości, a tym samym winien z należytą starannością, przed wytoczeniem powództwa, przygotować i zgromadzić wszystkie dowody z dokumentów, celem wykazania zasadności swojego roszczenia.

W tym miejscu należy wskazać, że bezskuteczny był wniosek skarżącej spółki o zobowiązanie (...) Sp. z o.o. (...) Oddział Sprzedaży do przedłożenia treści wypowiedzenia umowy kompleksowej na dostawę paliwa gazowego do lokalu przy ul. (...) w Ł. oraz zwrotnego potwierdzenia odbioru tego wypowiedzenia lub ewentualnie wyjaśnienia kwestii związanych z jego doręczeniem. Po pierwsze jak to już zostało wskazane w dotychczasowej części uzasadnienia to rolą powoda, a nie Sądu jest gromadzenie dowodów na poparcie twierdzeń jednej ze stron. Ponadto ów wniosek należy uznać za spóźniony, na podstawie art. 381 k.p.c.. Zgodnie z przywołanym przepisem, Sąd II instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem I instancji, chyba, że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Nowe fakty i dowody, o jakich mowa w powołanym wyżej przepisie, to takie, które nie były stronie znane do czasu wyrokowania przez sąd pierwszej instancji. Oznacza to, że nowymi faktami i dowodami są tylko te, o których strona powzięła informację dopiero po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji. W postępowaniu odwoławczym można nadto powołać się na fakty i dowody, o których strona wiedziała wcześniej (a więc przed wydaniem wyroku przez sąd niższej instancji), ale jedynie wówczas, gdy ich powołanie na wcześniejszym etapie procesu nie było konieczne. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie V ACa 189/16, LEX nr 2171135). Zdaniem Sądu w rozpoznawanej sprawie zgłoszony przez stronę skarżącą w apelacji wnioski dowodowe nie mogły zostać uwzględnione, jako nie spełniające kryteriów, o jakich mowa w art. 381 k.p.c., bowiem owe wnioski nie były nowe, lecz w rzeczywistości spóźnione. W żadnym wypadku nie można mówić, że konieczność powołania dowodów wynikła dopiero na etapie postępowania apelacyjnego na skutek wydania dla danej strony niekorzystnego rozstrzygnięcia przed Sądem I instancji w sprawie.

Nie ma też racji skarżący zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie prawa materialnego – art. 222 k.c.. Podstawą rozstrzygnięcia wskazaną w uzasadnieniu Sądu I instancji było przede wszystkim niesprostanie przez stronę

powodową jej obowiązkom dowodowym. W związku z tym odnośnie się do zarzutu naruszenia prawa materialnego jest zbędne z uwagi na podzielenie przez Sąd Okręgowy oceny Sądu pierwszej instancji, co do niewykazania przez powoda, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanej o wydanie gazomierza, w związku z rozwiązaniem z pozwaną kompleksowej umowy sprzedaży paliwa bazowego zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.. Można jedynie powtórzyć w ślad za Sądem I instancji, że brak wykazania, że rzeczywiście doszło do wypowiedzenia umowy, skutkuje niemożnością stwierdzenia, że pozwana faktycznie utraciła tytuł do władania gazomierzem i jest zobowiązana do jego wydania, poprzez umożliwienie jego zdemontowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanej, jako całkowicie bezzasadną.